

ПРИРОДА АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ

Юр'єва О.Ю., студент юридично-психологічного факультету ННІЗН НАВС *Науковий керівник:* к.ю.н., доцент кафедри адміністративного права і процесу НАВС **Стрельченко О.Г.**

В Україні здійснюються великомасштабні перетворення, спрямовані на зміцнення демократії й створення правової держави. Однією з головних проблем громадянського розвитку є зміцнення законності та правопорядку. Це висуває на перший план завдання забезпечення законності, захист прав і законних інтересів громадян, верховенство закону. Зростає протидія силам правопорядку.

Майже повсюдно, особливо у великих промислових центрах, збільшується кількість небезпечних злочинів, поєднані з насильством, жорстокістю й цинізмом. Злочинність стає більш організованою. Вона є одним з головних факторів, що негативно впливають на забезпечення правопорядку і внутрішньої безпеки держави. Характерною ознакою суспільних відносин стала зневага до закону та їх ігнорування.

Кримінальні структури проникли у сферу економіки, зовнішньоекономічну діяльність, кредитно-банківську систему. Рекет контролює діяльність суб'єктів бізнесу.

За такої ситуації правоохоронні органи, інші державні органи в окремих випадках проявляють терпимість до грубих порушень громадського порядку та інших фактів беззаконня.

На стан закону та правопорядку негативно впливає відсутність чіткого механізму виконання законів, що поряд з халатністю, безвідповідальністю та низькою дисципліною створює сприятливе для пограбування держави, для корупції, хабарництва, інших службових законів, формує негативну думку в суспільстві.

Органом на який покладено завдання є прокуратура (від лат. «ргокуго» - піклуюся, забезпечую, попереджую) - є державним

правоохоронним органом, на який покладено здійснення нагляду за додержанням та правильним застосуванням законів в Україні.

Прокуратура в своїй діяльності керується Конституцією України та Законом України «Про прокуратуру». Водночас співробітники прокуратури незалежні від політичного впливу, не можуть бути членами партій, політичних рухів.

У юридичній науці України нема єдності у питанні, до якого виду влади належить прокуратура: законодавчої, виконавчої чи судової. Чине законодавство України також не дає чіткої відповіді на це питання. Досвід зарубіжних країн свідчить, що існують різні варіанти вирішення питання про місце прокуратури у системі державної влади. В одних країнах прокуратура перебуває у складі Міністерства юстиції, в інших - при судах, в третіх - виділена в окрему систему.

Аналіз функцій прокуратури, визначених Конституцією України і законом України «Про прокуратуру», показує що одні функції прокуратури України тяжіють до виконавчої влади, інші - до судової. Виходячи з цього, а також враховуючи, що принцип поділу влади на законодавчу, виконавчу, судову не позбавлений умовності, логічним буде висновок, що в сучасному вигляді прокуратуру України ні до однієї гілки влади не можна віднести, вони за своєю державною - правовою природою є самостійним державним інститутом у механізмі влади, покликаним здійснювати визначені законодавством функції. Закон України «Про прокуратуру» закріплює принципи організації та діяльності прокуратури: становлять єдину централізовану систему, яку очолює Генеральний прокурор України, з підпорядкуванням нижчестоящих прокурорів вищестоящим;

здійснюють свої повноваження на підставі додержання Конституції України та чинних на території республіки законів, незалежно від будь - яких органів державної влади, посадових осіб, а також рішень громадських об'єднань чи їх органів;

захищає у межах своєї компетенції права і свободи громадян на засадах їх рівності перед законом, незалежно від національного чи соціального походження, мови, освіти, ставлення до релігії, політичних переконань, службового чи майнового стану та інших ознак;

вживають заходів до усунення порушень закону, від кого б вони не виходили, поновлення порушених прав і притягнення у встановленому законом порядку до відповідальності осіб, які допустили ці порушення; діють гласно, інформують державні органи влади, громадськість про стан законності та заходи щодо її зміцнення.

Чинне законодавство України визначає гарантії незалежності прокуратури у здійсненні повноважень. Забороняється втручання органів державної влади і управління, посадових осіб, засобів масової інформації, об'єднань громадян та їх представників у діяльність прокуратури по нагляду за додержанням законів або по розслідуванню діянь, що містять ознаки злочину. Вплив у будь-якій формі на працівників прокуратури з метою перешкодити виконанням ним службових обов'язків або вимаганням прийняття неправомірного рішення тягне за собою відповідальність, передбачену законом. Звернення представників влади, інших посадових осіб до прокурора з приводу конкретних справ і матеріалів, що перебувають у провадженні прокуратури, не можуть містити будь-яких вказівок або вимог щодо результатів їх вирішення. Ніхто не має права без дозволу прокурора або слідчого розголошувати дані перевірок і попереднього слідства до їх закінчення. Вимоги прокурора, які відповідають чинному законодавству, є обов'язковими для всіх органів, підприємств, установ, організацій, посадових осіб та громадян і виконують невідкладно або у передбачені законом чи визначені прокурором строки, невиконання без поважних причин законних вимог прокурора тягне за собою передбачену законом відповідальність.

Повноваження прокурорів, організація, засади та порядок діяльності прокурора визначаються Конституцією України, Законом України « про прокуратуру » та іншими законодавчими актами. Органи прокуратури у встановленому порядку в межах своєї компетенції вирішують питання, що впливають із загальноновизначених норм міжнародного права, а також у складених Україною міжнародних договорів.